EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 25.4.2023
COM(2023) 213 final

2023/0114 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Rahvusvahelises Viinamarja- ja Veiniorganisatsioonis (OIV) Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni (OIV) üldkogu 9. juuni 2023. aasta istungil seoses selliste OIV resolutsioonide kavandatava vastuvõtmisega, millel võib olla õiguslik mõju liidu õigusele.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. ELi eristaatus OIVs

OIVs on praegu 49 riiki, kellest 20 on ELi liikmesriigid. EL ei ole OIV liige. Siiski on Euroopa Liidul alates 20. oktoobrist 2017 vastavalt OIV kodukorra artiklile 4 OIVs eristaatus, mis võimaldab tal osaleda OIV komisjonide, allkomisjonide ja eksperdirühmade töös ning üldkogu ja täitevkomitee istungitel.

2.2. OIV

Rahvusvaheline Viinamarja- ja Veiniorganisatsioon (OIV) on valitsustevaheline teaduslik ja tehniline organisatsioon, mis tegutseb laua- ja muude viinamarjade kasvatamise ning veinide, veinijookide, rosinate ja muude viinamarjasaaduste tootmise sektoris. OIV eesmärgid on i) levitada teavet selliste meetmete kohta, mille puhul võiks arvesse võtta viinamarja- ja veinitoodete sektori tootjate, tarbijate ja muude osalejate vajadusi, ii) abistada standardimisega tegelevaid muid rahvusvahelisi organisatsioone ning iii) aidata rahvusvaheliselt ühtlustada olemasolevaid tavasid ja standardeid.

2.3. OIV kavandatav akt

OIV üldkogu järgmine istung toimub 9. juunil 2023. Seda arvesse võttes ja 2023. aasta jaanuarist märtsini toimunud OIV eksperdirühma kohtumistel peetud arutelude põhjal võib eeldada, et üldkogu istungil on päevakorras esitada vastuvõtmiseks järgmiste liidu õiguse jaoks siduvate resolutsioonide projektid:

– resolutsiooniprojekt OENO-SCMA 20-666, millega luuakse uus analüüsimeetod, ning resolutsiooniprojekt OENO-SCMA 21-687, millega muudetakse analüüsimeetodit OIV-MA-AS313-20;

– resolutsiooniprojekt OENO-TECHNO 19-657, millega asendatakse olemasolev veinivalmistustava, ning resolutsiooniprojekt OENO-TECHNO 19-658, millega kehtestatakse uus veinivalmistustava.

Kogemustele tuginedes võib eeldada, et OIV üldkogu päevakorda muudetakse ja sellesse lisatakse täiendavaid resolutsioone, mis avaldavad liidu õigusele õiguslikku mõju. Üldkogu tõhusa, aluslepingute sätetele vastava töö tagamiseks täiendab või muudab komisjon õigel ajal käesolevat ettepanekut, et nõukogu saaks ka nende resolutsioonide suhtes seisukoha võtta.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Resolutsiooniprojekte, mis esitatakse hääletamisele OIV järgmisel üldkogu istungil, on veinisektori teadus- ja tehnikavaldkonna eksperdid põhjalikult arutanud. Need resolutsioonid aitavad veinistandardeid rahvusvaheliselt ühtlustada ja loovad raamistiku, millega tagatakse aus konkurents veinisektori toodetega kauplemisel. Seepärast tuleks neid resolutsiooniprojekte toetada.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „*[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega […] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.*“

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõiget 9 kohaldatakse olenemata sellest, kas liit on asjaomase organi liige või asjaomase lepingu/kokkuleppe osaline[1].

Mõiste „*õigusliku toimega aktid*“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse alusel siduvad, kuid mis „*võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu*“[2].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Rahvusvaheline Viinamarja- ja Veiniorganisatsioon (OIV) on valitsustevaheline teaduslik ja tehniline organisatsioon, mis tegutseb laua- ja muude viinamarjade kasvatamise ning veinide, veinijookide, rosinate ja muude viinamarjasaaduste tootmise sektoris. OIVs on praegu 49 riiki, kellest 20 on ELi liikmesriigid. EL ei ole OIV liige. Siiski on Euroopa Liidul alates 20. oktoobrist 2017 vastavalt OIV kodukorra artiklile 4 OIVs eristaatus, mis võimaldab tal osaleda OIV komisjonide, allkomisjonide ja eksperdirühmade töös ning üldkogu ja täitevkomitee istungitel.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 ning komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/934 kohaselt avaldavad teatavad OIV poolt vastu võetud ja avaldatud resolutsioonid liidu õigusele õiguslikku mõju. Liidu seisukoha kõnealuste resolutsioonide suhtes seoses küsimustega, mis kuuluvad liidu pädevusse, peaks seega vastu võtma nõukogu ning seda peaksid väljendama OIV kohtumistel liikmesriigid, kes on OIV liikmed, tegutsedes koos liidu huvides.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

---

1 Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkt 64.

2 Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatud resolutsiooniprojektide peamine eesmärk on veinistandardite ühtlustamine ja seega ühise põllumajanduspoliitika rakendamine. Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 43.

4.3. Kokkuvõte

Kavandatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikkel 43 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Ei kohaldata.

2023/0114 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Rahvusvahelises Viinamarja- ja Veiniorganisatsioonis (OIV) Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 43 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Rahvusvaheline Viinamarja- ja Veiniorganisatsioon (OIV) vaatab oma järgmisel üldkogu istungil 9. juunil 2023 läbi resolutsioonid, millel on õiguslik toime ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 tähenduses, ja võtab need võimaluse korral vastu.

(2) Liit ei ole OIV liige. Kuid OIV on andnud vastavalt OIV kodukorra artiklile 4 alates 20. oktoobrist 2017 liidule eristaatuse.

(3) 20 liikmesriiki on OIV liikmed. Neil liikmesriikidel on võimalus esitada OIV resolutsioonieelnõudele muudatusettepanekuid ning järgmisel OIV üldkogu istungil 9. juunil 2023 palutakse neil need OIV resolutsiooniprojektid vastu võtta.

(4) Liidu seisukoha kõnealuste resolutsioonide suhtes seoses küsimustega, mis kuuluvad liidu pädevusse, peaks seega vastu võtma nõukogu ning seda peaksid väljendama OIV kohtumistel liikmesriigid, kes on OIV liikmed, tegutsedes koos liidu huvides.

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013[3] ning komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/934[4] kohaselt avaldavad teatavad OIV poolt vastu võetud ja avaldatud resolutsioonid liidu õigusele õiguslikku mõju.

(6) Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 80 lõike 3 punkti a kohaselt peab komisjon veinivalmistustavade kasutamist lubades arvesse võtma OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavasid ja analüüsimeetodeid.

(7) Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 80 lõike 5 kohaselt peab komisjon veinisektori toodete koostise kindlaksmääramise analüüsimeetodite sätestamisel aluseks võtma OIV soovitatud ja avaldatud asjakohased meetodid, välja arvatud juhul, kui need oleksid liidu eesmärgi saavutamiseks ebatõhusad või ebasobivad.

---

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

[4] Komisjoni 12. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/934, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 seoses viinamarjakasvatusaladega, kus saaduste alkoholisisaldust võib suurendada, viinamarjasaaduste tootmisele ja säilitamisele kehtivate lubatud veinivalmistustavade ja piirangutega, kõrvalsaaduste minimaalse alkoholisisalduse ja nende kõrvaldamisega ning Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni (OIV) toimikute avaldamisega (ELT L 149, 7.6.2019, lk 1).

(8) Vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 90 lõikele 2 tuleb liitu imporditavaid veinisektori tooteid toota kooskõlas kõnealuse määruse kohaselt liidu lubatud veinivalmistustavadega või, enne sellise loa saamist, kooskõlas OIV soovitatud ja avaldatud veinivalmistustavadega.

(9) Resolutsiooniprojektiga OENO-SCMA 20-666 kehtestatakse veinide uus analüüsimeetod. Resolutsiooniprojektiga OENO-SCMA 21-687 muudetakse veinis sorbiin-, bensoe- ja salitsüülhappe sisalduse määramiseks kasutatavat analüüsimeetodit, kasutades kõrgsurve-vedelikkromatograafiat. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 80 lõike 3 punkti a ja artikli 80 lõike 5 kohaselt on nimetatud resolutsioonidel õiguslik toime.

(10) Resolutsiooniprojektiga OENO-TECHNO 19-657 asendatakse olemasolev veinivalmistustava, ning resolutsiooniprojektiga OENO-TECHNO 19-658 kehtestatakse uus veinivalmistustava veiniäädika puhul. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 80 lõike 3 punkti a ja artikli 90 lõike 2 kohaselt on nimetatud resolutsioonidel õiguslik toime.

(11) Kõnealuseid OIV resolutsioonieelnõusid on veinisektori teadus- ja tehnikavaldkonna eksperdid põhjalikult arutanud. Need resolutsioonid aitavad veinistandardeid rahvusvaheliselt ühtlustada ja loovad raamistiku, millega tagatakse aus konkurents veinisektori toodetega kauplemisel. Seepärast tuleks neid resolutsiooniprojekte toetada.

(12) Selleks et võimaldada vajalikku paindlikkust enne 9. juunil 2023 toimuvat OIV üldkogu istungit peetavatel läbirääkimistel, tuleks OIV liikmeks olevatel liikmesriikidel lubada nõustuda kõnealuste OIV resolutsioonieelnõude muudatustega, tingimusel et need muudatused ei muuda OIV resolutsioonieelnõude sisu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni üldkogu 9. juuni 2023. aasta istungil liidu nimel võetav seisukoht on esitatud lisas.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud seisukoha esitavad ühiselt liidu liikmesriigid, kes on OIV liikmed.

Artikkel 3

1. Kui on tõenäoline, et artiklis 1 osutatud seisukohta võib mõjutada enne OIV istungeid või nende ajal esitatud uus teaduslik või tehniline teave, taotlevad OIV liikmeks olevad liikmesriigid, et OIV üldkogu istungil lükataks hääletamine edasi seni, kuni uue teabe alusel määratakse kindlaks liidu seisukoht.

2. OIV liikmeks olevad, liidu nimel ühiselt tegutsevad liidu liikmesriigid võivad pärast kooskõlastamist nõustuda lisas osutatud resolutsiooniprojektides tehtavate selliste muudatustega, mis ei muuda resolutsioonide sisu, ilma et nõukogu peaks vastu võtma täiendava otsuse liidu seisukoha kindlaksmääramise kohta.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Nõukogu nimel
esimees